

D ünyada sülhün, əmin-amanlığın, bütün yaxşılıqların anası qadındır, desəm, yəqin ki, yanılmaram. Odur ki, illahının verdiyi qüdrətdən gúc alaraq xariqələr yaranan qadınlar həmişə cəmiyyətdə böyük maraq və ehtiramla qarşılınlılar. Bu, fəvqələbəşər hadisələrin yüzillər boyunca uyuduğu tarixlərdə də belə olub, həyatın sürətlə inkişaf etdiyi indiki zamanda da eyən davam edir. Sabah da dünyani öz sevgisi, şəfqətli gözəlləşdirən, əlvan rənglərlə əsrarəngiz tabloya çevirən də qadınların olacağınan inamim böyükdür.

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin "Azərbaycan və dünya ədəbiyyatı" kafedrasının dosenti, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, Əməkdar müəllim Sakibə xanım Ələsgərova ile adı günlerin birində tanış olmuş və ünsiyətə də adı həyat qayğılarının çözümü ilə körpü salmışdır. Bir qədər də söhbətləşəndən sonra bu adiliyin alt qatında mənəvi, elmi zənginlik olduğunu duydum. Bu söhbətlər arasında həyatə baxışının özəlliklə müşayiət olunan xüsusiyyətləri, şəxsiyyətinin fərdi cizgileri məndə maraq oytadı. Onun simasında gördüğüm həyatsevərlik, semimilik, məhəbbətlə çəgləyən qələbə sahibliyi, əsl Azərbaycan xanımına xas olan keyfiyyətlərlə işiq saçması məndə necə maraq oyatmaya bilerdi...

Sakibə xanım böyük həyata əzablı yollarla gelmeyib. Amma hamar, ipək yollardan da şütyüb kecmeyib. Onun ən böyük uğurları taleyin qarşısına çıxardığı sınaqlardan mərdanə çıxmazı, zəhmətsevərliyi, çalışqanlığı sayəsində qazanılıb. Tanrıının ona bəxş etdiyi müdrik valideynlərinin təmkinli davranışından, maarifçi əxlaqından aldığı təbiyəsile yanaşı, sonradan Azərbaycan elminin inkişafında əvəzsiz xidmətləri olan görkəmli alımların, pedagoqların məsləhəti və tövsiyəsindən bəhrələnərək, həyat yollarında inamlar, cəsarətlə addimlaması olub. Bəs, adılkən möhtəşəmliyə yüksələn ömrün seçilmişlər sırasında olmasının sırrı nədədir? Zənnimcə, bu sualın açması insanın yaşadığı ləyəqəti ömründür. Belə bir ömrün sehifələrini vərəqləmək də, sözümüzün əvvəlində ifade etdiyimiz xüsusiyyətləri özündə ehtiva

ONUN GÖZƏLLİK DÜNYASI

edir.

Sakibə Ələsgərova Tanrıının lütfü ilə dünyaya gələn minlərlə, milyonlarla insanlardan biridir. Amma o minlərin, milyonların arasından ağılı, düşüncəsi, özünün mənəvi borcu hesab etdiyi öhdəlikləri əməle çevirməklə yerine yetirən, gücünü, potensialını ictimai maraqların nəfincə yönəldərək həyatə keçirməyə can atan, qabiliyyəti sayəsində ədəbi, elmi mühitdə görünən işqli simalardandır.

Sakibə xanım yurdumuzun könül açaq məskənlərindən olan Kəlbəcərdə, dağlar qoynunda dünyaya gəlib. Yurdunun füsənkar gözəlliyi içinde qayğısız uşaqlıq çağlarını, şahane青春力をもつての人生を歩む。45 il Təcili yardım işleyen həkim valideynlərinin bir qarışqa zəhmətsevərliyi ilə Kəlbəcər camaatinin xidmətində durduğunu görmüş, bu əxlaqdan, tərbiyədən gələn keyfiyyətləri onun bir şəxsiyyət kimi formalaşmasına öz təsirini göstərmişdir. Üç bacı və üç qardaşın göz açlığı ilə böyük küləf sayılırdı. Eşidib-bildiyimə görə, o zaman 15 rayonun təsərrüfatı, heyvanları, mal-qarası Kəlbəcərin Sariyer yaylağında yaylanırdı. Bu müddətə Sakibə xanımın atası tibb mentəqəsinin müdürü kimi 4-5 ay yaylaqda köç salmış insanlara tibbi xidmət göstərirdi. Daim qaynar işlərin içərisində olan ailənin başçıları mütəmadi olaraq nəzərlərini uşaqların üstündə çəkmədən, onların təlim-təbiyəsinin qayğısına qalır, təhsillərinə diqqət yetirir. Ana övladlarını ailənin öz qayda-qanunları ilə təbiyə edir, onlarda ictimai mənafeyə maraq oyamaqdan ötrü olmazın əziyyətləre qatlaşır. Uşaqlar da ananın çekdiyi zəhmətləri olan görkəmli alımların, pedagoqların məsləhəti və tövsiyəsindən bəhrələnərək, həyat yollarında inamlar, cəsarətlə addimlaması olub. Bəs, adılkən möhtəşəmliyə yüksələn ömrün seçilmişlər sırasında olmasının sırrı nədədir? Zənnimcə, bu sualın açması insanın yaşadığı ləyəqəti ömründür. Belə bir ömrün sehifələrini vərəqləmək də, sözümüzün əvvəlində ifade etdiyimiz xüsusiyyətləri özündə ehtiva

böyük uğurlar getirmişdi. Sakibə xanım söhbətarası valideynlərinin müasir düşüncəli, dünyagörüşü, yenilikçi olduğunu söylemişdi. Hələ 4-cü kursda olanda universitet rəhbərliyi onu "Rus şairləri və Azərbaycan" mövzusunda məruzə ilə simpoziumda çıxış etməkdən ötrü Moskvaya göndərəndə atası çox sevinmiş, aldığı məvacibindən qənaət edib topladığı 300 manatı qızına verərək ona müvəffeqiyətər arzulamışdı. Bütün respublikalardan nümayəndlər dəvət olunmuş belə bir mötəbər tədbirdə rus dilində çıxış edən tələbə qız fəxri fəman və pulla mükafatlandırılmışdı.

Müəllimləri ali məktəbi başa vuran bu bacarıqlı, istedadlı tələbəye universitetdə qalmağı məsləhət bilirlər. Valideynlərinin buna razı olmadıqları təqdirdə Sakibənin elmə, yaradıcı axtarışlara böyük marağını görən və qabiliyyətine bələd olan universitet rəhbərliyi bu dəfə ona aspiranturada təhsil almağı tövsiyə edir. Əslində belə bir təklif Sakibənin də ürəyindən idi. Çünkü elm məbədəgahının, xüsusən də təhsil allığı fakültənin sehri, filoloji fikir tarixinin dəryaca dərin olan aləmi universitetə qədəm qoyduğu ilk vaxtlardan onu özünə bənd etmişdi. Buna valideynləri də etiraz etmir... Universiteti bitirdikdən sonra Kəlbəcərə qayıdan Sakibə xanım əvvəlcə rayon komsomol komitəsində şöbə müdürü işləmiş, sonradan uşaqları körpə olduğundan şəhər 1 nömrəli orta məktəbdə Azərbaycan dilini və ədəbiyyatdan dərs demişdir.

Elm-sənət ocağında hər birinin özünəməxsus maarifçilik dəst-xətti olan elm xadimlərindən, pedagoqlardan dərs alan Sakibə Ələsgərova Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetində Xalqlar ədəbiyyatı ixtisası üzrə aspiranturada qiyabi yolla (1988-1992) təhsil alır. Bu ələ bir vaxta təsədüf edir ki, erməni milletçiləri öz havadarlarının köməyi ilə Dağlıq Qarabağda və onun ətraf rayonlarında işğalçılıq eməllerini həyatə keçirirdilər. Arada elmi işi ilə əlaqədar kitabxana və arxivlər üz tutan, miniumlarla bağlı Bakıya gedib-gələn Sakibə xanım Ağda-

rə yollarında təhlükələrlə üzleşirdi. Ermenilər burdan keçən avtobusları atəşə tutur, qapını açıb səninişləri hədələyirdilər. Gənc ana bu çətin, qorxulu yollarda nə qədər təqiblər, qanlı faciələrlə rastlaşa da, qucağında körpəsi ilə yolundan qalmır, tədqiqatlarına ara vermədən təhsilini davam etdirirdi. İsteklərinə çatmaqdə olduqca həvəslı, inadkar olan, güclü potensiala, ciddi, möhkəm xarakterə malik olan Sakibə Ələsgərova Kəlbəcərin o ağır günlerini mərd, qəhrəman camaati ilə birgə yaşıdı. Doğma torpağından zorla qovulub çıxılan minlərlə soydaşımızın qəlbində şirim açan yurd itkisi onu günü bu gün də ağrıdır, öten çağları yada salanda qızları yaşıar.

Sakibə xanımın xatirələrində: O vaxtlar düz 5 il kəlbəcərlilər gecə-gündüz doğma yurdun keşiyini çəkdilər. Nə qədər orda yaşıadıq, düşmənə bir qarış da torpaq vermədik. Amma sonu didərginliklə bitdi. 1993-cü ildə Kəlbəcərdən vertolyotla ən axırıncı reyslə çıxanlardan biri də bizim ailə oldu. O gün nü xatırlayanda bir anlıq hər şeyi unudur, varımdan yox oluram. Vertolyota qalxan yerdə bir basbas, hay-küvə vardi, gəl görəsən. Uşaqlarının birini küreyimə, o birini də qucağıma sardım. Həyat yoldaşımın köməkliyi sayəsində güc-bəlayla vertolyota qalxa bildim. Həmin gün minlərlə kəlbəcərlilərin həyatında ən agrılı dəqiqələr idi. O qəçənən qədəqəçənən, bir də gəlinlik donumdan savayı evimizdən heç nə götürə bilmədim. Orda qırımızı lentləri açılmamış iri qutularda cehizim qaldı... Bizi Yevlağa getirdilər. Həmin gün ermənilər şəhərə bomba atıldılar. Onda başa düşdüm ki, biz doğma yurdumuzdan didərgin olduq... Ruhumuzda yurd yerinin həsrətiə süslenmiş agrılı-acılı günlər yaşayırıq. Sonra Bakıya köcdük. Hər kes həyatını dinc axara salmağın qayğıları ilə uğraşmağa başladı. Mən də Bakıda Kəlbəcər məktəbində qacqın uşaqlarla dərs keçməyə başladım...

Sakibə Ələsgərova aspiranturada təhsilini başa vurandan sonra filologiya elmləri doktoru, professor Xeyrulla

Məmmədovun elmi rəhbərliyi ilə "Cənubi Azərbaycan satirasının inkişafında Mirzə Əli Möcüz Şəbüstərinin rolü" mövzusunda namizədlik işini müdafiə etdi (2004). Özünün də etiraf etdiyinə görə, onun bir alim kimi formalşasında mərhum professorun böyük rolu olmuşdu. Xeyrulla müəllimin ürəyində daşıdığı elm məşəlinin alovundan qoralan yetirməsi alimin ümidi lərini doğrultdu.

Sakibə Ələsgərova hazırda "1941-1946-ci illər Cənubi Azərbaycan Milli hərəkatının bədii ədəbiyyatda inikası" mövzusunda doktorluq işini tamamlamış üzərdir. Göründüyü kimi, onun tədqiqat sahəsi dünyə xalqları ədəbiyyatı, əsasən de XX əsr Cənubi və Şimali Azərbaycan ədəbiyyatı ilə bağlıdır. Ömrünə tədqiqatları ilə zənginlik gətirən səhifəyə nəzər salanda göründükərindən və öyrəndiklərindən adəmin gözü-könlü sevinir. Sakibə Ələsgərovanın dərs proqramları olduqca genişəhatəlidir. O, bakalavr və magistraturada Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi, Nizamişunaslıq, Filologiya elminin tarixi və metodologiyası, Filologiya elminin müasir problemləri, Poetika, Ədəbiyyat nəzəriyyəsi, Şeirin poetikası, Filologiyanın metodoloji məsələləri, Dönya ədəbiyyatı (qədim və orta əsrlər), Poetika tarixi, Türk xalqları ədəbiyyatının vezn və janr sistemi, Ədəbi-nəzəri fikrin inkişaf mərhələləri, Tarixi poetika və s. fənlərdən mühazirlər aparıb, hazırda onlardan bir neçəsini tədris edir. Sakibə Ələsgərova müxtəlif illərdə ölkəmizdə və beynəlxalq konfranslarda, seminar, simpoziumlarda bir sıra mövzularla məruzələr etmişdir.

...Ve yazını tamamladığım anlarda düşüncəmi ənənəvi bir maraq sardı: Görəsən, son illər Sakibə xanımın elmi-publisistik yaradıcılığı bu zəhmətkeş alimə nə kim uğurlar qazandır? Özü bunları dilinə getirməsə də Sakibə müəllimin elmi-pedaqoji fealiyyətinə dövlətimiz tərəfindən verilən dəyərləri mətbuatda izlediyimdən, indi onları xatırlamağa çalışdım. 2017-ci ilin əvvəlində təhsilin inkişafındakı xidmətlərinə, gənc neslin təlim-təbiyəsi sahəsində yüksək nailiyyətlər əldə etdiyinə görə və 5 Oktyabr - Beynəlxalq Müellimlər Günü münasibətlə Təhsil Nazirliyi tərəfindən Fəxri fəmanla təltif olunub. Elmi fealiyyəti nəzərə alınaraq, xüsusən "Türk xalqları ədəbiyyatının vezn və janr sistemi" kitabının nəşrine görə "İlin alimi" seçilib. Azərbaycan Kütüvü İnformasiya Vasitələri İşçiləri Həmkarlar İttifaqı tərəfindən keçirilmiş rəy sorğusuna görə, ziyan olaraq Heydər Əliyev ideyalarının həyata keçirilməsi uğrunda fealiyyəti, Vətənə və xalqa layiq xidmətlərinə və publisistik fealiyyətinə görə Ali Media mükafatına layiq görüllüb. Dosent elmi adı da Sakibə xanıma 2017-ci ildə nəsib olub. Nəhayət, həmin ildə Prezident İlham Əliyevin Sərəncamı ilə Əməkdar müəllim fəxri adına layiq görüllüb. 2018-ci ildə isə Azərbaycanda, Türkiyədə, Birələşmiş Ərəb Əmirliyində, Kiprda keçirilən Beynəlxalq simpoziumlarda feal iştirakına görə Beynəlxalq Sertifikatlarla təltif olunmuşdur. Yaxın günlərdə isə "Müəllim-tələbə-şagird münasibətlərində effektiv nəticələr" mövzusunda təşkil olunmuş elmi seminarda etdiyi məruzəsinə görə GİRN AMERİKAN Universiteti və Sorbonna Universitetinin professoru, doktor Şermin Külahoglu tərəfindən Sertifikata layiq görülmüşdür.

...Bütün zamanlarda dünyani rövənəqləndiren qadınlar olub. Sabah da onu öz sevgisi, şəfqətli gözəlləşdirən Sakibə Ələsgərova kimi maarifçi xanımların olacağına inamim böyükdür. **Şəfqəq NASİR, "Respublika".**

